

מסורת הש"ס

(א) [מפרנס צדיק פטנ].
(ב) [נקמן : עיניו מן].
(ג) דברים ע"ד (ד) דברים ע"ד
לעיל ב. ממ: ע"ד. (ה) נשי
מוס: נקמן ממ. ד"ה ואפי'
(ו) כס"א טקף: בית דין.
(ז) [כדאלה: לעיל ב:].
(ח) נועי: מוספות שבת ס.
ד"ה השתא ונמה שמעון
שם על גליון.

גליון הש"ס
רש"י ד"ה הא קמ"ל וכו'
ואיכא לזכור אלו ואלו
דברי אלהים חיים. עיניו
דף יג ע"ב.

מוסף רש"י
לפרנס את עצמה.
לקנות מלבושים ומכשירין
לנזק נשואין (גדרים ע"ה).
הגיע זמן. שנים עשר
חודש. נכחיה. נכחיה
הנעל להכין עגלה לנשואין
ולאמנה שלשים יום (ע"ה)
(חח). ולא נישא. שון
שבעה חתן, וא לאמנה שבעה
(שס). אוכלות משלו.
שבעה ימים צמזומות לשון
מתקנת צ"ד (ע"ה ב).
ואוכלות בתרומה. אס
כח הוא והיא בת ישראל,
שהסבא מלמל את לשון
תרומה. מלמל מוכח כי
יקנה נפש (שס).

תוספות ר"ד
אחת דרמי בר פפא
היה נסבא ליה לרב
אורי. אירס כתובתה את
לקמיה דר"י א"ל מאי
לשהויי. א"ל הכי אמר ר"י
א"ש זו דברי ר"מ אבל
חכמים אומרים מפני
אדם את אשתו ב' שנים
בלא כתובה. פ"י זו דברי
ר"מ דאמר לעיל בדפנות
מ"י הוי בעילת זנות וכ"ש
א"ל ליה ליה כתובה לגמרי
דהא הוא דאמר אסור
לאדם לשהות את אשתו
שעה אחת בלא כתובה
אפילו בתנאה מ"ש ולא
סמכא דעתא ואצ"ל דקמ"ל
דאי לא כתב ככתוב דמי
דחנני ב"ד כמאן דנקט
שטריה בידה הוא אפי'
לא סמכא דעתא משנה
אמר ר"מ דהוי בעילת זנות
אבל חכמים דלא חיישי
להכי מותר להשהותה
בלא כתובה. א"ל אביי
והאריג א"ש הלכת כר"מ
בפירותיו פ"י בתרומותיו
דבר שהוא מחמיר בדי'
באסור והיתר ע"י גזירת
דבריהם: א"ל אביי ויל
כתוב לה פ"י כתובה
אחריתי הוא דתני לעיל
לא כתב לה כתובה בתולה
גובה וכו'. ואוקמיה
כר"מ הנה במקום שאין
כותבין כתובות ודלדלו
סמכי אתנאי ב"ד איני
במקום שכותבין מיהו
הבעילה באסור הוא:
מתנ' נותנין לבתולה
י"ב חודש משתבעה הבעל
לפרנס א"ע כשם שנותנין
לאשה כן נותנים לבתולה
לפרנס א"ע הגיע זמן ולא
נשאו או שמתו נותנין אכלת משלו
בתרומה עשתה ו' חדשים בפני הבעל ו' חדשים היבם אפילו כולן בפני הבעל חסר

(א) צ"ל אוכלת בתרומה גם היבם מאכלה.

אף על פי פרק חמישי בתובות

נו.

עין משפט נר מצוה

לג א מיי פ"י מהלכ'
אשתו מלכ' י ופ"ד
מהל' חולל הלכה יח סמג
ענין ממ טו"ע א"ש פ"י
ס סקף ג וטו"ע ח"מ
פ"י מדי סקף י:
לד א מיי פ"י מהל'
אשתו הלכה י סמג
שם טו"ע א"ש פ"י ט
סקף ג:
לד ג מיי שם הלכה יח
טו"ע שם פ"י ג:
לד ד מיי שם הלכה יח
טו"ע שם פ"י ג:
לד ה מיי שם הלכה יח
טו"ע שם פ"י ג:
לד ו מיי פ"י מהל'
אשתו הלכה יג:
לד ז מיי פ"י מהל'
תרומות הלכה ה:

תוספות ר"ד (ומשך)
יוס א' או כלן בפני היבם
אינה אוכלת בתרומה זו
משל ראשונה אבל ב"ד
של אחרת אמר אין
האשה אוכלת בתרומה עד
שהכנס לחופה. פ"י נותנים
לכתולה זמן מיום שהבעה
הבעל לאחר שקידשה
להזויה על עסקי חופה
ולזמן הכשיתה לפרנס
א"ע בחכשיטין ואם
הגיע זמן זה ואינה
תפירה להנשא הריא לה
מורדת לפחות להחזרה
בדוכין אגרת מר על
ארוסה א' ארוסה ואחת
נשואה דאלמא ארוסה
נמי דין מורדת יש
לה כשם שנותנים וכו'.
לפרנס א"ע בצרכי חופה.
ולאמנה שאינה טורחת
י"ב בחכשיטין שכבר
כ"כ בידה לכל י' יום:
הגיע זמן ולא נישא.
פ"י שבעה ימים מעכבין
והם בחיים אוכלת משלו
ואוכלת בתרומה (א"ר)
(ח"א) [אם היא] בת ישראל
נשאת לכהן שמשעה
שקידשה אוכלת בתרומה
מה"ט ומדבריה הוא דגזור
דאמרין לקמן ובהגיע
הזמן ולא נשאו אכלת
הזמן הגיע הזמן
ומתו בעליהן אוכלת
משלו מן הירושים וגם
אוכלת בתרומה וגם
היא זקוקה לכנס אוכלת
בתרומה ש"ז שנותנין
הבעל במונות' ואוכלת
(א) כגון תרומה היבם.
ר"ש וכו' ור"ע אומר
מחצה וכו'. כדי שתאכל
בימי טומאתה. היבם אינו
מאכל בתרומה אהגיע זמן
קאי שאע"פ שנתנו לו זמן
לכנס והגיע הזמן ולא
כנס אינו מאכל בתרומה
כיון דלא אכלה בחיי
בעלה כדמפרש טעמא
לקמן מוכח כי יקנה נפש
הזין כספו והאי ספק אחיז
בין ששנסה הרי
היא כאשתו לכל דבר
דבתיב ולקחה לו לאשה
דאיתקש הוויית להדדי. כך
ביאיר וכו' היכי דקידושי
ביאה מאכלין בתרומה
ששה חדשים בפני הבעל
לה משתבעה הבעל או

שתיים ושש' שנים. אין לדקדק כאן השתא שלש מותר שמים
מיציעא דלמלא שמים ושש' ואפי' טובא כדאמרי אינשי
כדמשי פרק מפנין (שבת קס). ואין להאריך כאן: וְאִם פְּלִיגִי
תרי גברי אֵלִיבא דחד גברא. וְאִם וּמֵאִי נִפְקָא מִינֵה דהשתא נמי
פליגי ר' יוחנן ור' יהושע צ"ל אליבא
דחד תנא ומה לי תרי אמוראי אליבא
דחד אמורא ומה לי אליבא דחד תנא
לוי אליבא דחד תנא לא חיישינן
דכסדרא הוא דפליגי ולא טעו
בשמועתם אלא אי פליגי רצין ורז
דימי דבדרי רבי יוחנן ורבי יהושע
כן לי שזה אומר כך אומר זה אומר
כן אומר אחד מהם טעה בשמועתו:
ואין

אבל בסוף לדברי הכל אינה מוחלת ורבי יוחנן אמר בין בזו ובין בזו
מחלוקת אמר רבי אבהו לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי יוחנן דאנא ורבי
יהושע בן לוי לא פלגינן אהדדי מאי בתחלה דקאמר רבי יהושע בן לוי
תחלת חופה ומאי סוף ביאה וכי קאמינא אנא בין בזו ובין בזו
מחלוקת תחלת חופה וסוף חופה דהיא תחילת ביאה כי אתא רבין אמר
רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא מחלוקת
לבסוף אבל בתחלה דברי הכל מוחלת ורבי יוחנן אמר בין בזו ובין בזו
מחלוקת אמר רבי אבהו לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי יוחנן דאנא
ורבי יהושע בן לוי לא פלגינן אהדדי מאי לבסוף דאמר רבי יהושע בן לוי
סוף חופה ומאי תחלת תחלת חופה וכי קאמינא אנא בין בזו ובין בזו
מחלוקת תחלת ביאה וסוף ביאה אמר רב פפא אי לאו דאמר רבי אבהו
לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי יוחנן דאנא ורבי יהושע בן לוי לא פלגינן
אהדדי הוה אמינא רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי פליגי רב דימי ורבין לא פליגי
מאי סוף דקאמר רבין סוף חופה ומאי תחלת דקאמר רב דימי תחלת ביאה
מאי קמ"ל דפליגי תרי אמוראי אטעמא דנפשייהו ולא פליגי תרי
אמוראי אליבא דחד אמורא: **מתנ'** ונותנין לבתולה שנים עשר חודש
משתבעה הבעל לפרנס את עצמה יבשם שנותנין לאשה כך נותנין לאיש
לפרנס את עצמו ואלאמנה שלשים יום **ההגיע** זמן ולא נישאו אוכלות משלו
ואוכלות בתרומה רבי טרפון אומר נותנין לה הכל תרומה רבי עקיבא
אומר ימחצה חולין ומחצה תרומה יחיים אינו מאכיל בתרומה עשתה
ששה חדשים בפני הבעל וששה חדשים בפני היבם **ואפילו** כולן בפני
הבעל חסר יום אחד בפני היבם או כולן בפני היבם חסר יום אחד בפני
הבעל אינה אוכלת בתרומה זו משנה ראשונה בית דין של אחריתא אמרו
אין

צאה דרבי יוחנן פליג עליה דאפילו צוקו צאה נמי פליגי וכי אתא רבין
אמר רבי יהושע בן לוי מחלוקת צוקו חופה והיא תחלת צאה דקאמר נמי רב דימי אלא בתחלת חופה דברי הכל מוחלת אלא
השתא דפריש רבי אבהו לרבי דימי דין לרבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי פליגי רבי יוסי ורבי יהודה בתחלת חופה וצוקו חופה על
האמר רבי אבהו ואיך לא בעי לאפלוגי עליה ולמאי הלכתא אשמעוין דאי לא אמרה רבי אבהו הוה ניחא ליה לרבייה לפרושי צענין
אחר: **הא קמ"ל** דהיכא דאשכחן אמוראי דפליגי אהדדי כל חד אליבא דנפשיה ותרי אמוראי אחרני דפליגי בפלוגתא דהך
אמוראי ואתי לן לפרושי מילתא בתרי לישני חדא מייניהו מיפלגי תרי אמוראי אליבא דנפשייהו שכל אחד אומר סדרא שלו כגון רבי
יוחנן ורבי יהושע ואיך תרי אמוראי [אליבא דחד] לא מיפלגי אלא אמרי חדא מלתא וחדא מן לישנא מיפלגי תרי אמוראי אליבא דחד ונקטין ההיא
כגון רב דימי ורבין ומשורא מלתא דתרי אמוראי קמאי חדא מלתא שצקין ההיא לישנא דמיפלגי תרי אמוראי אליבא דחד ונקטין ההיא
דמיפלגי תרי אמוראי אליבא דנפשייהו דכי פליגי תרי אמוראי דחד מר אמר הכי אמר פלוני ומר אמר הכי אמר פלוני חד מייניהו משקר
אכל כי פליגי תרי אמוראי דין או צאקור והיתר כל חד אמר הכי מיסתבר טעמא אין כאן שקר כל חד וחד סדרא ידיה קאמר
מר יהיב טעמא להיתירא ומר יהיב טעמא לצאקורא מר מדמי מילתא למילתא הכי ומר מדמי ליה צענינא אחרניא *ואיכא למימר אלו
ואלו דברי אלהים חיים הם וזמנין דשייך האי טעמא וזמנין דשייך האי טעמא שהטעם מהתפך לפי שינוי הדברים צעניו מועט:
מתנ' נותנין לצפולה. זמן לכניסתה לחופה מיום שצבעה הצעל לאחר שקידשה להזויה על עסקי חופה להכין כשטייה: **לפרנס**
עגמה. כשכשיטין: **לפרנס עגמו**. צרכי סעודה וחופה: **ולאמנה ל' יום**. שאינה טורחת כל כך כשכשיטין שכבר יש צידה: **ולא נישאו**.
שבעה ימים מעכבין. ואיך דתנא ר' ירשא צדידיה מנא סיפא נמי צדידיה: **ואוכלת בתרומה**. אס כן הוה ויהא שאל ישראלית משמעה שקידשה
אוכלת בתרומה מן התורה כדמפרש בגמרא [ע"ה] ורבין גזור עד השתא: **נותנין לה הכל תרומה**. צעודה שומרת יבם וטעמא לייף בגמרא [לנקמן נח].: **עשתה ששה חדשים בפני**
חולין: מחלה חולין. ללכול צימי טומאתה: **היבם אינו מאכיל בתרומה**. צעודה שומרת יבם וטעמא לייף בגמרא [לנקמן נח].: **עשתה ששה חדשים בפני**
הבעל. מהך שנים עשר חדש הקצועים לה משתבעה הבעל או אפילו כולם בפני הבעל ואחד בפני היבם אע"ג דרובא בפני הבעל סוף
סוף לא נתייב צמזומותיה בחיי והוא הדין נמי אס נתייב בחיי לא אכלה משמעת דקינין הבעל פקע אלא דאי כולם בפני הבעל הוה
אכלה מיהא בחיי: או כולן בפני היבם. בגמרא [שם] פריך עלה למאי תניא: זו משנה ראשונה. דמשאגיע זמן אוכלת בתרומה:
אין

אפילו כלם בפני הבעל חסר יום א' לפני היבם כיון דאכתי לא אכלה בחיי הבעל אלא היבם מאכילה דהיבם במקום בעל קיימי: או כלן בפני היבם נפרש לקמן. זו משנה ראשונה
בפני הבעל דאכלה בחיי הי"ב היבם מאכילה דהיבם במקום בעל קיימי: או כלן בפני היבם נפרש לקמן. זו משנה ראשונה

אירכס כתובתה. שטר כתובתה: זו דברי ר"מ. דאמר לעיל [טז:] כל
הפחות לכתולה ממאמס ואפי' בתנאה והתנאי צטל קרי לה בעילת
זנות משום דלא סמכא דעתה. והכא נמי לר"מ הוא דאקסור לשהות
אשה שאזדה שטר כתובתה ואפי' אית לה דלא מפסדה דכתי דגזיא
בתנאי צ"ד מיהא לא סמכא דעתה
דאמרה כי תצנעא ליה אמר פרעמין
הלך בעילת זנות היא: **אלא חכמים**
אומרים כו'. דלית לן למיחש משום
מסמן דעתא דמיהו בעילת זנות:
בגזירותיו. צדצר שהוא מחמיר על
דבר תורה צאקור והיתר על ידי
גזירת דבריהם: אי הכי ויל דמוכ
לה. כתובה אחריתי. והא דאמרין
לעיל (דף נה). לא כתב לה כתובה
בתולה גובה מלמס ואוקמין כר"מ
הסם צמקוס שאין כותבין כתובה
דכולהו אהנאי קא סמכי אי נמי צמקוס
שכותבין וגובה לר"מ מיהו בעילת
זנות צאקור היא: **מתוקם**. דרבי
יהודה ור' יוסי דאמר ר' יהודה על פה
לאו תנאה הוא ור' יוסי סבר תנאה
קיים: **בתחלה**. מפרש לקמן תחלת
מאי: **דברי הכל אמר מוחלת**. שכתב
זכתה ואמירתה לאו כלום אלא א"כ
כתבה שוכר התקצולתי: **תחלת חופה**
ומאי סוף סוף ביאה. וה"ק מתחלת
חופה ועד סוף חופה פליגי זה רבי
יהודה ור' יוסי אלא משבא עליה מודה
ר' יוסי דאין צדצרי כלום: **וכי אמינא**
אלא בין בזו ובין בזו מחלוקת. אלא
אסוף דרבי יהושע קאמינא אלא אסוף
חופה דהיא קודם ציאה: **אמר רב**
פפא אי לאו דאמר כו'. אלא לא הוה
ניחא לי לפרושי מילתיהו הכי דרבי
יוחנן ור' יהושע לא ליפלגו ורב דימי
רבי אמינא דרבי יוחנן ור' יהושע בן
לוי פליגי דלשהו סוף דקאמר רבי
יהושע בן לוי דברי הכל אינה מוחלת
אתא רבי יוחנן למימר אף צו מחלוקת
רב דימי ורבין לא פליגי דרבי
יהושע והכי הוה מפרישנא לרבי דימי
אמר רבי יהושע מחלוקת בתחלת

צאה דהיא סוף חופה אלא צוקו צאה דרבי יוחנן פליג עליה דאפילו צוקו צאה נמי פליגי וכי אתא רבין
אמר רבי יהושע בן לוי מחלוקת צוקו חופה והיא תחלת צאה דקאמר נמי רב דימי אלא בתחלת חופה דברי הכל מוחלת אלא
השתא דפריש רבי אבהו לרבי דימי דין לרבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי פליגי רבי יוסי ורבי יהודה בתחלת חופה וצוקו חופה על
האמר רבי אבהו ואיך לא בעי לאפלוגי עליה ולמאי הלכתא אשמעוין דאי לא אמרה רבי אבהו הוה ניחא ליה לרבייה לפרושי צענין
אחר: **הא קמ"ל** דהיכא דאשכחן אמוראי דפליגי אהדדי כל חד אליבא דנפשיה ותרי אמוראי אחרני דפליגי בפלוגתא דהך
אמוראי ואתי לן לפרושי מילתא בתרי לישני חדא מייניהו מיפלגי תרי אמוראי אליבא דנפשייהו שכל אחד אומר סדרא שלו כגון רבי
יוחנן ורבי יהושע ואיך תרי אמוראי [אליבא דחד] לא מיפלגי אלא אמרי חדא מלתא וחדא מן לישנא מיפלגי תרי אמוראי אליבא דחד ונקטין ההיא
כגון רב דימי ורבין ומשורא מלתא דתרי אמוראי קמאי חדא מלתא שצקין ההיא לישנא דמיפלגי תרי אמוראי אליבא דחד ונקטין ההיא
דמיפלגי תרי אמוראי אליבא דנפשייהו דכי פליגי תרי אמוראי דחד מר אמר הכי אמר פלוני ומר אמר הכי אמר פלוני חד מייניהו משקר
אכל כי פליגי תרי אמוראי דין או צאקור והיתר כל חד אמר הכי מיסתבר טעמא אין כאן שקר כל חד וחד סדרא ידיה קאמר
מר יהיב טעמא להיתירא ומר יהיב טעמא לצאקורא מר מדמי מילתא למילתא הכי ומר מדמי ליה צענינא אחרניא *ואיכא למימר אלו
ואלו דברי אלהים חיים הם וזמנין דשייך האי טעמא וזמנין דשייך האי טעמא שהטעם מהתפך לפי שינוי הדברים צעניו מועט:
מתנ' נותנין לצפולה. זמן לכניסתה לחופה מיום שצבעה הצעל לאחר שקידשה להזויה על עסקי חופה להכין כשטייה: **לפרנס**
עגמה. כשכשיטין: **לפרנס עגמו**. צרכי סעודה וחופה: **ולאמנה ל' יום**. שאינה טורחת כל כך כשכשיטין שכבר יש צידה: **ולא נישאו**.
שבעה ימים מעכבין. ואיך דתנא ר' ירשא צדידיה מנא סיפא נמי צדידיה: **ואוכלת בתרומה**. אס כן הוה ויהא שאל ישראלית משמעה שקידשה
אוכלת בתרומה מן התורה כדמפרש בגמרא [ע"ה] ורבין גזור עד השתא: **נותנין לה הכל תרומה**. צעודה שומרת יבם וטעמא לייף בגמרא [לנקמן נח].: **עשתה ששה חדשים בפני**
חולין: מחלה חולין. ללכול צימי טומאתה: **היבם אינו מאכיל בתרומה**. צעודה שומרת יבם וטעמא לייף בגמרא [לנקמן נח].: **עשתה ששה חדשים בפני**
הבעל. מהך שנים עשר חדש הקצועים לה משתבעה הבעל או אפילו כולם בפני הבעל ואחד בפני היבם אע"ג דרובא בפני הבעל סוף
סוף לא נתייב צמזומותיה בחיי והוא הדין נמי אס נתייב בחיי לא אכלה משמעת דקינין הבעל פקע אלא דאי כולם בפני הבעל הוה
אכלה מיהא בחיי: או כולן בפני היבם. בגמרא [שם] פריך עלה למאי תניא: זו משנה ראשונה. דמשאגיע זמן אוכלת בתרומה:
אין

אפילו כלם בפני הבעל חסר יום א' לפני היבם כיון דאכתי לא אכלה בחיי הבעל אלא היבם מאכילה דהיבם במקום בעל קיימי: או כלן בפני היבם נפרש לקמן. זו משנה ראשונה
בפני הבעל דאכלה בחיי הי"ב היבם מאכילה דהיבם במקום בעל קיימי: או כלן בפני היבם נפרש לקמן. זו משנה ראשונה